

Tid: kl. 08:45-12:00

Plats: Styrelserummet (Regionens hus)

Ordförande

Jenny Sellsve (S)

Ledamöter

Susanne Pettersson Graff (S)

Björn Lekedal (KD)

Catarina Espmark (M), vice ordförande

Johannes Andersson (C)

Ronny Karlsson (SD)

Hanne Krogfjord (V)

Ersättare

Kent Wassdahl (S)

Elvira Broddesson Ericsson (S)

Bo Eriksson (KD)

Jennie Klaesson (M)

Pelle Simonsson (C)

Andrea Fors (SD)

Nils Sandqvist (V)

1. Program för kollektivtrafiknämnden 21 februari

Beslutsunderlag

- Program för kollektivtrafiknämnden den 21 februari 2024

2. Val av justerare och tid för justering

Ärendebeskrivning

Tid för justering: torsdag den 22 februari

3. Fastställande av föredragningslistan

Ärendebeskrivning

Enligt reglemente för kollektivtrafiknämnden har preliminär ärendelista över de ärenden som avses bli behandlade vid sammanträdet utsänts till ledamöter och ersättare.

4. Informationer 2024 (KTN/5/2024)

Ärendebeskrivning

- Pågående processer och aktuella ärenden 2024
- Information från kurser/konferenser/nätverk

5. Regionala utvecklingsdirektörens rapport 2024 (KTN/4/2024)

Ärendebeskrivning

- Läget i organisationen
- Månadsrapport Särskild kollektivtrafik (SÄK)
- Ekonomirapport SÄK och anropsstyrd trafik

Beslutsunderlag

- Månadsrapporter Särskild kollektivtrafik (SÄK) 2023 Kundnöjdhetsrapport Anbarö 2023 Helår
- Månadsrapporter Särskild kollektivtrafik (SÄK) Helår 2023
- Månadsrapporter Särskild kollektivtrafik (SÄK) 2023 Legitimerade Färdtjänst december
- Månadsrapport Särskild kollektivtrafik (SÄK) 2023 Kundnöjdhetsrapport ANBARO november
- Månadsrapport Särskild kollektivtrafik (SÄK) 2023 Ekonomirapport november
- Månadsrapport Särskild kollektivtrafik (SÄK) 2023 Legitimerade november

6. Kollektivtrafiknämndens årsredovisning 2023 (KTN/12/2024)

Ärendebeskrivning

Enligt Lag om kommunal redovisning (SFS 2018:597) ska den löpande redovisningen för varje räkenskapsår avslutas med en årsredovisning.

Regionfullmäktige har i Regionplan och budget 2023–2025 (RS/261/2021) beslutat om fyra strategier:

- Strategi för länets utveckling
- Strategi för våra medarbetare
- Strategi för god ekonomi
- Strategi för vård

Kollektivtrafiknämnden verkställer 6 prioriterade mål inom de tre förstnämnda områdena vilka följs upp i nämndens årsredovisning.

Inom Strategi för länets utveckling har 75% av målen och mätetalen uppnåtts under året. Ett verksamhetsmål var inte helt uppfyllt men påbörjat och avser att se över möjligheten att ta fram ett nytt koncept gällande Närtrafik och Anropsstyrd trafik. För Strategi för våra medarbetare var 60% uppfyllda, 20% delvis uppfyllda samt 20% ej helt uppfyllda. Det senare avser hälsofrämjandeindex, som var sämre än målet. Inom Strategi för god ekonomi uppnås inte något av målen vilket huvudsakligen beror på omvärldsläget som drivit upp inflation med högre drivmedel, energikostnader samt räntenivå som följd. Alla dessa parametrar påverkar kollektivtrafiken negativt.

Nämndens verksamhet bedrivs med kollektivt resande inom allmän kollektivtrafik för buss och tåg (genom delägda bolaget Norrtåg) samt inom särskild kollektivtrafik (färdtjänst och skolskjutsar) på uppdrag av länets kommuner.

Resandet har återhämtat sig efter pandemin och stadstrafiken i Östersund var på samma nivå som innan pandemin, medan regiontrafiken inte återhämtat sig helt. Ett förändrat arbets- och resandemönster, med exempelvis ökat hemarbete, har fortsatt viss påverkan på resandet. Totalt sett ökade antal resor med drygt 10% under 2023 jämfört med föregående år.

Under året beslutades tidigare överprövningar vilket innebar att avtal kunde tecknas för stadstrafiken i Östersund samt trafiken i Åre kommun. I samband med det senare har också ett avtal med SkiStar ingåtts för destinationstrafiken, vilket är ett unikt samarbete i Sverige. Även i Ragunda har en upphandling genomförts där avtal tecknats utan överprövning.

Under december lanserades en ny resenärsapplikation (app) vilket var det första steget mot det nya biljett- och betalssystemet. Arbetet kommer att fortsätta under 2024.

Nettoresultatet för kollektivtrafiknämnden uppgick till -189,8 mkr för helår 2023 vilket var 14,9 mkr sämre än budget. Orsaken till den negativa avvikelsen beror framför allt på den höga inflationen som drivit upp kostnaden inom avtalade trafikupphandlingar samt drivmedel. Det är huvudsakligen omvärldsfaktorer som driver kostnadsutvecklingen med en ökad geopolitisk oro med störningar i de globala produktionssystemen.

Antal anställda inom nämndens verksamhet uppgick per den 31 december till 19

anställda vilket var 2 fler jämfört med föregående år och omräknat till årsarbetare var det 2,9 fler. Sjukfrånvaron har ökat med 2,6 procentenheter jämfört med föregående år. Enskilda medarbetare kan påverka siffran för sjukfrånvaro i stort utsträckning då det är relativt få anställda inom verksamheten.

Förslag till beslut

Kollektivtrafiknämndens årsredovisning 2023 godkänns.

Expedieras till

Regionfullmäktige

Regionstyrelsen

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse kollektivtrafiknämndens årsbokslut/årsredovisning 2023
- Årsredovisning 2023 Kollektivtrafiknämnden

7. **Årsrapport Särskild kollektivtrafik (SÄK) 2023 (KTN/8/2024)**

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner har sedan 2008 samarbetat om den särskilda kollektivtrafiken och anropsstyrda allmänna kollektivtrafiken. Samarbetet regleras i ett samarbetsavtal och ett uppdragsavtal om samordning av särskild kollektivtrafik och anropsstyrd allmän kollektivtrafik i Jämtlands län (RUN/455/2018).

Målet med samarbetet mellan parterna är att gemensamt och kostnadseffektivt svara för särskild kollektivtrafik. Särskild kollektivtrafik är trafik som inte är tillgänglig för alla utan kräver någon form av tillstånd och vanligen förbokning. Med särskild kollektivtrafik avses exempelvis resformerna färdtjänst, riksfärdtjänst, sjukresor och skolskjutsar. Uppdragsavtalet reglerar det vidare arbetet med särskild kollektivtrafik i länet, och anger vilka uppgifter som respektive kommun överlåtit till Region Jämtland Härjedalen som regional kollektivtrafikmyndighet (RKM). Samtliga kommuner har överlåtit till RKM att utföra tjänster kring skolskjutsverksamhet. Sex av länets åtta kommuner har även överlåtit till RKM att verkställa samtliga kommunens uppgifter, inklusive myndighetsutövning, gällande färdtjänst respektive riksfärdtjänst.

Kollektivtrafiknämnden ansvarar sedan 1 januari 2023 för de uppgifter som kommunerna överlåtit till regionen som regional kollektivtrafikmyndighet. I ansvaret ingår att följa upp verksamheten och återsrapportera denna till respektive uppdragsgivare. En samlad årsrapport för den särskilda kollektivtrafiken har därför upprättats för 2023. Rapporten innehåller en verksamhetsberättelse för året samt samlad statistik och analys gällande sjukresor, färdtjänst och riksfärdtjänst.

Förslag till beslut

Årsrapport Särskild kollektivtrafik (SÄK) 2023 godkänns.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Årsrapport Särskild kollektivtrafik (SÄK) 2023

- Årsrapport Särskild kollektivtrafik (SÄK) 2023

8. Deltagande i projekt Det biltänksamma samhället (Vinnova)

(KTN/24/2024)

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen har fått en förfrågan från Östersunds kommun om att delta som part i Vinnova-projektet som har arbetsnamnet "Det biltänksamma samhället". Projektansökan är en utveckling och ett omtag av den tidigare projektansökan "Move 2 OSD (Mobility and Vehicles 2 an Ongoing Sustainable Development)" (KTN/80/2023), som avsågs av Vinnova.

Målet med projektet är att skapa förutsättningar för hållbara resor och bygger på fyra delar; 1) frivilliga beteendeförändringsaktiviteter som leder till förebilder och spridningseffekt samt information/marknadsföring, 2) ökad andel aktiva resor och kollektivtrafik, fler elbilar samt ökad nyttjandegrad av bilar (bildelning), 3) utvecklad samverkansarena mellan företag, organisationer och myndigheter för attraktiva hållbara resor, och 4) förbättraförslag till affärsmodeller. Efter projekttiden bör det finnas en stabil samverkan för fortsatta aktiviteter för attraktiva hållbara resor.

Projektet, med planerad projekttid 2024 – 2027, kommer att ansöka om 50 % finansiering från Vinnova. Resterande del finansieras av projektets parter. Östersunds kommun, Länsförsäkringar Jämtland och Taxi Östersund är redan klara projektparter. Det pågår dialoger med ytterligare möjliga projektparter, bland annat några fler kommuner. Att fler kommuner eventuellt omfattas av projektet är mycket positivt vilket ger en större regional nytta och spridning. Medfinansieringsansökan ska lämnas in till Vinnova i mitten på mars, först då blir det klart vilka övriga parter i projektet blir.

Region Jämtland Härjedalens bidrag till projektet består dels i tjänstetid för samverkan med kommunerna kring projektet i sin helhet samt arbete med det nya linjenätet, dels i att den budget som finns avsatt för marknadsförings- och informationsinsatser av nya linjenätet i Östersund, nya elbussar i Östersund och Åre. Projektet kan också komma att omfatta ny trafik i Åre samt nya zoner och priser. Denna tjänstetid utgör medfinansiering i projektet. Total beräknas 20% av en heltidstjänst läggas in. Marknadsföringsinsatserna växlas upp i och med ekonomiskt stöd från Vinnova, men får också ytterligare ett sammanhang att verka i, då de olika aktiviteterna växeldrar mot målet om mer hållbart resande.

Region Jämtland Härjedalens medfinansiering till projektet uppgår till 1 000 000 kronor och är kopplade till ovanstående utvecklingsområden. Kostnaderna rymms inom ordinarie budget och verksamhet under tidsperioden och består av både personalkostnader och andra direkta kostnader. Om projektet beviljas finansiering från Vinnova kommer regionens medel att utökas med ytterligare 1 000 000 kronor, vilket innebär utökade möjligheter till informations- och marknadsinsatser för att nå positiva resultat kopplat till lanseringen av det nya linjenätet och trafikutbudet i Östersunds stadstrafik och i Åre. Projektet innebär alltså ingen ekonomisk risk eller belastning, utan en möjlighet till finansiering för utökade åtgärder.

Förslag till beslut

1. Region Jämtland Härjedalen deltar i och medfinansierar projektet Det biltänksamma samhället, med totalt 1 000 000 kronor under projektperioden (preliminärt 2024 – 2027).
2. Deltagandet finansieras inom befintlig budgetram för område Kollektivtrafik.
3. Områdeschef Kollektivtrafik får i uppdrag att underteckna eventuella intyg och avtal kopplade till deltagandet.
4. Beslutet gäller under förutsättning att projektet beviljas medel från Vinnova

Expedieras till

Östersunds kommun

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Deltagande i projekt Det biltänksamma samhället (Vinnova)
- Information om ansökan till Vinnovaprojektet Biltänksamma samhället

9. **Färdtjänsttaxa (KTN/88/2023)**

Ärendebeskrivning

Enligt Lag (1997:736) om färdtjänst är det kommunen som ansvarar för kommuninvånarnas rätt till färdtjänst. En kommun har rätt att överlåta uppgiften till en regional kollektivtrafikmyndighet. Kommunen har rätt att ta ut en avgift för resor med färdtjänst. Är en kommun tillståndsgivare, bestäms grunderna för avgifterna av kommunen. Är en regional kollektivtrafikmyndighet tillståndsgivare, bestäms grunderna för avgifterna av kommunerna och regionen gemensamt.

Sex av länets åtta kommuner (Berg, Bräcke, Härjedalen, Ragunda, Krokoms och Åre) har enligt gällande samarbetsavtal och uppdragsavtal om samordning av särskild kollektivtrafik och anropsstyrd allmän kollektivtrafik i Jämtlands län (RUN/455/2018) uppdragit till Region Jämtland Härjedalen som regional kollektivtrafikmyndighet att verkställa samtliga kommunens uppgifter, inklusive myndighetsutövning, som huvudman för färdtjänst. I samarbetsavtalet anges att den taxa som gäller för den allmänna kollektivtrafiken (Länstrafiktaxan) är normerande för färdtjänsttaxan.

Vid regionfullmäktiges sammanträde den 28 november 2023, § 144, fastställdes nya priser och biljetter för den allmänna kollektivtrafiken i Jämtlands län (buss). Beslutet innebär bland annat att taxan för den allmänna kollektivtrafiken som tidigare varit avståndsberoende kommer att ändras till att styras genom zonindelning. Förändringarna kommer att träda i kraft under andra halvan av 2024. I samband med att ärendet behandlades i kollektivtrafiknämnden den 26 oktober, § 73, beslutades att ge regiondirektören i uppdrag utifrån de föreslagna förändringarna i taxan för den allmänna kollektivtrafiken se över principer för färdtjänsttaxan.

Nuvarande taxa har varit oförändrad sedan 2018. Med dagens taxa uppgår kostnaden för resa med den särskilda kollektivtrafiken till cirka 150 % av

enkelbiljettpriset för resa med den allmänna kollektivtrafiken. Resa med den särskilda kollektivtrafiken har en högre servicegrad, och anordnas utifrån resenärens önskemål. Priset för resa med den särskilda kollektivtrafiken motiveras därtill av att de är sällanresor.

Den nya taxan med tillhörande zonindelning för den allmänna kollektivtrafiken är konstruerad helt utifrån den allmänna kollektivtrafikens linjer, trafikutbud och resandemönster. Att behålla taxan för den allmänna kollektivtrafiken som normerande för färdtjänsttaxan när zonindelningen implementeras skulle innebära att kostnaden i förhållandet till sträckan för resa med den särskilda kollektivtrafiken förefaller ologisk, då den inte längre är avståndsberoende. Det innebär också att priset för att resa med den särskilda kollektivtrafiken inte skulle motsvara resans innehåll, och att kostnadstäckningsgraden vid längre resor kommer att minska. Utöver ovanstående torde resandet med stor sannolikhet öka vilket innebär ökade kostnader för huvudmännen (kommunerna).

Förslag till ny hantering av färdtjänsttaxan har tagits fram i samråd med länets kommuner som ingår i samarbetsavtalet. Förslaget innebär att färdtjänsttaxan lämnas oförändrad och att den därmed även fortsatt ska vara avståndsberoende, men att den till skillnad mot tidigare justeras utifrån konsumentprisindex (KPI). Justering ska årligen ske utifrån KPI för senaste 12-månadersperiod per sista september, i relation till motsvarande period föregående 12-månadersperiod.

KPI sett som årsmedel har de senaste åren legat mellan 1 och 2 procent förutom det två senaste åren då den legat kring 8,5 procent. Vid förändringar överstigande 3 % ska regionen och kommunerna gemensamt besluta om eventuella avsteg från ovanstående princip.

Ärendet har beretts av Regionens Samverkansråd 2024-02-05 § 7.

Förslag till beslut

Kollektivtrafiknämnden föreslår regionfullmäktige

1. Färdtjänsttaxa för Bergs kommun, Bräcke kommun, Härjedalens kommun, Ragunda kommun, Krokoms kommun och Åre kommun fastställs.
2. Färdtjänsttaxan ska justeras vid årsskiftet med första justering 2025-01-01, justering ska ske utifrån KPI för senaste 12-månadersperiod per sista september, i relation till motsvarande period föregående 12-månadersperiod.
3. Om KPI är negativ ska taxan inte justeras nedåt.

Expedieras till

Region Jämtland Härjedalen, Bergs kommun, Bräcke kommun, Härjedalens kommun, Ragunda kommun, Krokoms kommun och Åre kommun

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Färdtjänsttaxa
- Förslag: Färdtjänsttaxa

- §7 RSR Färdtjänsttaxa
- §73 Kollektivtrafiknämnden Zonindelning, biljetter och priser för den allmänna kollektivtrafiken i Jämtlands län (buss)

10. **Norrtåg 2040 – en tågvision (KTN/39/2023)**

Ärendebeskrivning

Norrtåg AB har tagit fram en inriktningsplan, Norrtåg 2040 – en tågvision, för utvecklingen av den framtida regionala tågtrafiken i de fyra norra länen i Sverige. Syftet har varit att skapa en samsyn för detta utifrån de förändringar som planeras i form av större infrastrukturinvesteringar och den långa framförhållning som krävs för att anskaffa tillräckligt med fordon för att klara försörjningen de kommande 15–20 åren.

Arbetet med tågvisionen har pågått under flera år, och under våren 2023 skickades en första version av dokumentet ut på remiss till de fyra berörda länen. Regionerna/de regionala kollektivtrafikmyndigheterna yttrade sig över remissversionen i oktober 2023. Region Jämtland Härjedalens yttrande bereddes gemensamt av regionala utvecklingsnämnden och kollektivtrafiknämnden, och beslutades slutligt av kollektivtrafiknämnden den 26 oktober 2023, § 70 (KTN/61/2023).

Det dokument som remitterades under 2023 var benämnd Tågstrategi 2040, och var betydligt mer omfattande än den tågvision som nu tagits fram utifrån inkomna synpunkter. Norrtåg AB:s styrelse behandlade dokumentet vid sitt sammanträde den 18 december 2023, och beslutade att fastställa Norrtåg 2040 – En tågvision, samt att rekommendera de berörda regionerna och regionala kollektivtrafikmyndigheterna att ställa sig bakom visionsdokumentet.

Visionen ger en inriktning om vart norra Sverige gemensamt är på väg när det gäller den regionala tågtrafiken. Ambitionen är att visionen ska ligga till grund för andra kommande beslut om exempelvis fordonsanskaffning och framtida trafikutveckling.

Förslag till beslut

Kollektivtrafiknämnden föreslår regionfullmäktige

Region Jämtland Härjedalen ställer sig bakom Norrtåg AB:s dokument Norrtåg 2040 – en tågvision.

Expedieras till

Norrtåg AB

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Norrtåg 2040 - en tågvision
- Norrtåg 2040 – En tågvision

11. Anmälan av delegationsbeslut
Ärendet i korthet

Bilagor

Delegeringsbeslut

- KTN/94:5/2023 Ombudsinstruktion extra bolagsstämma Samtrafiken 2023-12-20
- KTN/10:1/2024 Delegationsbeslut fattade av chefer - Anställningar 20240106-20240202
- KTN/6:11/2023 Delegationsbeslut färdtjänst/riksfärdtjänst 20231201-20231231
- KTN/6:1/2024 Delegationsbeslut för färdtjänst/riksfärdtjänst 20240101-20240131

12. Anmälan av inkomna handlingar
Ärendet i korthet

Bilagor

Anmälningar

- RS/290:8/2023 §134 Regionfullmäktige Revidering av personalpolitisk policy
- RS/290:10/2023 Personalpolitisk policy
- KTN/78:3/2023 Fastställd Verksamhetsplan AB Transitio 2024